

vége az ügyvédség kenyerét is jelentik. Mindannyian tudjuk és tapasztaltuk, hogy a kir. Kúria kitűnőségei hányszor hivatkoztak a kamarai jelentések lapjaira, amidőn egy-egy elvi jelentőségű kérdésnek megoldására került a sor, de az igazságügyminiszterium törvényelőkészítő osztályának sem kerültek el a figyelmét ezek a fejtegetések. Reméljük tehát, hogy csak elvétésnek tulajdonítható, hogy az idei jelentésből a hajdanihoz hasonló értékes fejtegetések kimaradtak és bizton várjuk, hogy a jövőben újból olvashatjuk az évtizedek óta megszokott és megbecsült jogászi eszme-futtatásokat és hogy a kamara nem mondott le véglegesen arról az értékes jogáról, amit mi egyébként az ügyvédi rendtartás 19. §-ából folyó kötelességének is tartunk, hogy évente szemlét tart az ország jogalkotása és bíróságaink joggyakorlata felett és észrevételeit, javaslatait és elgondolásait a legnagyobb nyilvánosság előtt, a kamarai évi jelentésbe foglalva fogja továbbra is feltárni.

F. P.

A Magyar Jogászegylet civiljogi szemináriumának 1936. február 26-iki ülésében dr. Szivessy Lehel, szegedi ügyvéd tartott előadást „A pénz értékállandósága” címmel. Az előadás, amely a címben jelzett és mindenekfelett aktuális probléma kereteit messze túlhaladta, ismertette a mai válság létrejöttének előzményeit, a különböző valutapolitikai felfogásokat és e kérdéseknek teljes gazdaságpolitikai exponálása után a jogi kibontakozás útvonalatát is megjelölni igyekezett. Gondolatmenete egyébként a következő volt:

1929-ben állott elő az a világrizis, amely alatt most is szenvedünk. Ennek oka az agrártechnika fejlődése, a megművelhető területeknek kiterjesztése, az iparüzemek fokozatos mechanizálása volt, amely mindennemű áruk túlprodukciónak vezetett. Anglia a pénz értékének leszállításában látta azt az eszközt, amely ebből a válságból való kivételre alkalmas, amiért is megcsinálta a devalvációt, mert remélte, hogy a pénz elértéktelenedésének hátrányai mellett az export lehetővé válik és ennek előnyei a hátrányokat ki fogják egyenlíteni. Anglia példáját igen sok állam követte, úgy hogy 1931. végén már huszonhét állam állott a leértékelés állapotában, 1933-ban pedig az Északamerikai Egyesült Államok, 1934-ben Csehszlovákia, 1935-ben Belgium határozta el a leértékelést.

A világpiacon árra az angol font értékcsökkenése valóban döntő hatást gyakorolt is, amennyiben a nyersanyagok világpiacon ára aranyban kifejezve, majdnem egészen pontosan oly mértékben, — mintegy 40%-kal — hanyatlott, mint amely mértékben deprecialódott az angol font. Az 1928-as árszínvonalal szemben az árhanyatlásban a két legelső határt Németország és Japán képviseli, amennyiben az árak — aranyban kifejezve — Németországban 72%-ig, Japánban 28%-ig hanyatlottak.

Ezután ismertette előadó az aranystandard mellett kitartó Franciaország, Svájc és Hollandia álláspontját, rámutatva arra, hogy mi is az aranyvaluta alapján maradtunk és önkéntes devalvációt vittünk keresztül, ellenben 1931-ben bevezettük a kötött devizagazdálkodást. Ez elkerülhetetlenné vált annak folytán, mert 1931-ben kereskedelmi mérlegünk mindössze 31 millió felesleggel zárult, amivel szemben külföldi tartozásaink kamatszolgáltatása abban az időpontban 250 millió pengőt tett ki. A dollár és font értékcsökkenésén kívül ennek a rendszernek köszönhető, hogy adósságaink az azóta eltelt évek folyamán lényegesen csökkentek, mert amíg az 1932. június hónapban tartott lausannei konferencia megállapítása szerint Magyarország külföldi eladósodása 4.2 milliárd svájci frank volt, addig a múlt év végén már csak 1.8 milliárd svájci frank.

Ma már kialakult, hogy pénzünk külföldi vásárlóerejében külföldi viszonylatban kb. 50% esés állott be, vagyis hogy kb. 50%-os felár mellett adja azt az árut, amiért pengőben külföldön bizonyos fajú nemes valutát lehet vásárolni. Belső vásárlóerőben ez a csökkenés nem jutott kifejezésre. Azonban az aranytól, amely a legérzékenyebben reagál a pénz külföldi értékének csökkenésére, tényleg bekövetkezett az 50%-os áremelkedés, amennyiben az arany ára kg-ként 3794 P-ről 5800 P-re emelkedett.

A 300/1936. M. E. sz. r. azzal, hogy a belföldi adóst a külföldi pénznemben kirótt árutartozásnak akként való megfizetésére kötelezi, hogy az adós a Magyar Nemzeti Bank által a tényleges fizetés napját megelőző köznapi megállapított devizaárfolyam pengőegyenértékén felül a Magyar Nemzeti Bank által megállapított felár megfizetésére is kötelezi, már jogszabállyal való rögzítése pénzünk külföldi viszonylatban való értékelésének, vagyis annak, hogy az aranypengő milyen százalékban esett a külföldi valutákhoz képest.

Miután pedig a valuták értékaránya most már tisztára kialakult, ma már a deviza-kényszergazdálkodás, amely elkerülhetetlen volt, lebontható és le is kell bontani. A valutarendezés első etappja az lesz, hogy legalizálni kell az arany tekintetében fennforgó mai helyzetet, vagyis törvény mondja ki, hogy egy kg. színaranyból nem 3794 P. kerül kiverésre — amint kimondotta ezt a pengőérték megállapításáról szóló 1925: XXXV. t.-c. 3. §-a, hanem 3.800 pengő. Hogy pedig ennek semmiféle hatása ne legyen a pengőben teljesítendő fizetésekre, ki kell mondani azt is, hogy aki 100 P-vel tartozik, az továbbra is 100 P-t tartozik fizetni, és akinek 100 P betétje van, az csak 100 P-t igényelhet. Ez a rendezés befelé mindent rögzítene a mai állapotban, kifelé egy 50%-os devalváció. Úgy, amint Ausztriában 28%-kal, Csehszlovákiában 16%-kal, és Belgiumban 28%-kal devalválták a valutát.

De feltétele a devizagazdálkodás lebontásának a külföldi adósságok rendezésének kérdése is, és pedig azzal, hogy a rövid lejáratú külföldi tartozásainkat hosszú lejáratuakká kell átalakítani, és pedig a kamatbázist akként megállapítani, hogy az a magyar állam teljesítő-képességének megfelelően.

A nagyszámú hallgatóság nagy érdeklődésével kísért gondolat-keltő előadást követő vitában dr. Blau György, dr. Görög Frigyes és az ülésen elnöklő dr. Beck Salamon szólaltak fel.

A Magyar Jogászegylet „Sichermann Bernát Alap”-ja pályadíjat tűzött ki oly műre, melynek tárgya a devizakorlátozások magánjoga.

A mű írógépen írva, füzve, vagy kötve és lapszámozva, — a szerző nevét rejtő jellegű levéllel együtt, — 1936. december 31-ig nyújtandó be a Magyar Jogászegylet ügyvezető titkáránál (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 12.) A pályázat titkos.

A pályadíjban csak abszolút becsü munka részesülhet. A legjobb ilyen mű 1500.— pengő, a második legjobb mű 500.— pengő pályadíjban részesül.

A Magyar Jogászegylet az első díjat nyert művet a pályázat eredményének kihirdetésétől számított hat hónapon belül kiadhatja nélkül, hogy a szerzőt külön díjazásban részesítene. Ha a kiadás hat hónapon belül nem történik meg, úgy a szerző művével szabadon rendelkezhetik. Bármily módon történő kiadás esetén a díjat nyert munkákon ebbeli jellegük feltüntetendő.

JOGIRODALOM.

J. W. Hedemann: Die Fortschritte des Zivilrechts im XIX. Jahrhundert. II. 2. kötet: *Entwicklung des formellen Bodenrechts.* (Berlin, 1935. C. Heymann, 406. lap.) Hedemann J. W. jeni professzor már a háború előtt fogott hozzá ahhoz a nagy feladathoz, hogy a XIX. század magánjogi fejlődését a német, osztrák, svájci és francia jogrendszerben összefoglalóan ismeresse és méltassa. A forgalmi élet jogának átalakulását tárgyazó I. rész még 1910-ben jelent meg. A munka azután 20 évig szünetelt és csak 1930-ban jelent meg az *ingatlanjognak* szentelt II. rész első kötete, amely az anyagi ingatlanjog fejlődését tárgyalja a francia forradalomtól napjainkig. Ezt követte 1935-ben a II. rész második fele, amely az *alaki ingatlanjog* alakulását foglalja össze és így elsősorban a telekkönyvről és a hozzá hasonló intézményekről szól.

Boldogult Fayer László, a Magyar Jogászegyletnek két évtizeden át lelkes főtitkára, valahányszor magánjogi előadást jelentettek be, fájdalmas arcfintorral sóhajtott fel: Jaj, már megint telekkönyv! Amivel azt akarta kifejezni, hogy a jog birodalmában a telekkönyvet tekinti a legszárazabb és legélvezhetlenebb matériának. Véleményével nem állt egyedül. Nos, aki Hedemann új. kötetét olvassa, meglepetéssel láthatja, hogy a száraz anyag dinamikus alakításával, amelynek Hedemann már előző köteteiben is mesteréül mutatkozott, milyen drámai lüktetést lehet belevinni ennek az intézménynek a történelébe. Óriási forrásanyag alapján, amelynek adatait rendkívül ügyesen tudja a szövegbe úgy beleilleszteni, hogy az elbeszélés ütemét